

УДК 349.2

ДО ПИТАННЯ ДОТРИМАННЯ ЗАКОНОДАВСТВА ПРИ АТЕСТУВАННІ ПОЛІЦЕЙСЬКИХ В УКРАЇНІ

Прудивус О. В.,

*голова Запорізького окружного адміністративного суду,
канд. юрид. наук, доцент,
член Науково-Консультативної ради
при Вищому адміністративному суді України*

Створення Національної поліції України та прийняття нового законодавства у цій сфері заклали підвалини проведення кадрових заходів щодо прийняття на службу в поліцію, атестування поліцейських, їх переміщень, переведень та звільнень зі служби. Важливим при застосуванні таких заходів є дотримання вимог відповідних нормативно-правових актів та недопущення порушень прав поліцейських, оскільки відповідна категорія службовців стоїть на сторожі прав та свобод громадян від протиправних посягань і сама повинна бути впевнена у захищеності власних прав і свобод з боку держави.

Разом із цим сьогодні спостерігається ситуація, коли права поліцейських порушуються, вимоги законодавства не дотримуються, зокрема при проведенні атестування поліцейських. Найбільш поширеними порушеннями у цій сфері є проведення атестування поліцейських за відсутності жодних законних підстав для цього.

Як відомо, атестування поліцейських в Україні здійснюється за правилами ст. 57 Закону України «Про Національну поліцію» від 02.07.2015 № 580-VIII (далі – Закон). Метою атестування поліцейських, відповідно до ч. 1 ст. 57 Закону, є оцінка їхніх ділових, професійних, особистих якостей, освітнього та кваліфікаційного рівнів, фізичної підготовки на підставі глибокого і всебічного вивчення, визначення відповідності посадам, а також перспектив їхньої службової кар'єри.

Частина 2 ст. 57 Закону передбачає, що атестування поліцейських проводиться: 1) при призначенні на вищу посаду, якщо заміщення цієї посади здійснюється без проведення конкурсу; 2) для вирішення питання про переміщення на нижчу посаду через службову невідповідність; 3) для вирішення питання про звільнення зі служби в поліції через службову невідповідність.

З огляду на вищезазначені норми вбачається, що мета атестування поліцейських не утворює самостійну підставу для проведення атестування і перебуває у системному взаємозв'язку з підставами, визначеними у ч. 2 ст. 57 Закону. Отже, законодавець не передбачає можливість проведення атестування поліцейських без настання обставин, визначених ч. 2 ст. 57 Закону. Також відзначимо, що законодавцем

визначено перелік підстав для проведення атестування поліцейських, який є вичерпним та розширеному тлумаченню не підлягає.

Крім того, слід звернути увагу на те, що оскільки у Законі законодавцем не врегульовано питання визначення кола осіб, які не підлягають атестуванню, на нашу думку, тут можливо застосовувати окремі положення Закону України «Про професійний розвиток працівників» від 12.01.2012 № 4312-VI. Так, ч. 1 ст. 12 Закону України «Про професійний розвиток працівників», зокрема, визначено, що не підлягають атестації працівники, які не відпрацювали на відповідній посаді менше одного року.

Також відзначимо, що такі підстави для проведення атестування, як вирішення питання про переміщення на нижчу посаду або звільнення зі служби в поліції через службову невідповідність, можуть бути виключно наслідком виявлення у встановленому законом порядку ознак невідповідності поліцейського займаній посаді, зокрема: в силу фізичного стану, хвороби, неналежної професійної підготовки, порушення порядку і правил несення служби тощо.

Отже, при зверненні поліцейського до адміністративного суду за відновленням своїх прав у випадках, коли суд з'ясовує, що матеріали справи не містять жодних доказів, які б могли свідчити про законність підстав проведення атестування, суд визнає рішення щодо невідповідності поліцейського займаній посаді та переміщення його на нижчу посаду або звільнення зі служби в поліції через службову невідповідність необґрунтованим, невмотивованим та протиправним, а позовні вимоги в цій частині такими, що підлягають задоволенню.

Слід зазначити, що Україна, визначивши свій орієнтир на членство у Європейському Союзі, повинна чітко дотримуватись загальноприйнятих правових принципів, зокрема принципу верховенства права. Реалізовувати зміст цих принципів повинні всі органи державної влади, в тому числі органи Національної поліції України через неухильне дотримання норм законодавства України.